

การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักธุรกิจหญิงไทยที่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร

นางสาวรัตนพร เตชะธาดากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-638-559-3
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLITICAL PARTICIPATION OF THE THAI AGRO-INDUSTRIAL BUSINESS WOMEN

Miss. Ratanaporn Techatadakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Government in Political Science

Department of Government

Graduate School

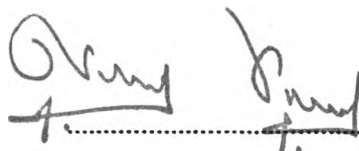
Chulalongkorn University

Academic year 1997

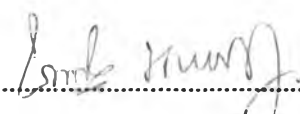
ISBN 974-638-559-3

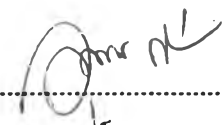
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิงไทยที่ประกอบธุรกิจ
อุตสาหกรรมเกษตร
โดย นางสาว รัตนพร เตชะธาดากุล
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลีम्मณี

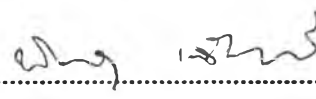
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลีम्मณี)

.....กรรมการ
(ดร.พิชญ์ เสงี่ยมพงษ์)

พิมพ์ต้นฉบับขบขทด้วยวิธียานิพนธ์ภายในกรอบสี่ขี้นี้เพียงแผ่นเดียว

รัตนพร เตชะธาดากุล : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิงไทยที่ประกอบ
ธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตร(POLITICAL PARTICIPATION OF THE THAI AGRO-
INDUSTRIAL BUSINESS WOMEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี, 220 หน้า.
ISBN 974-638-559-3

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อที่จะทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิง
ไทยที่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตร ตั้งแต่ระดับผู้บริหารขึ้นไปทั่วประเทศ โดยมีสมมุติฐาน
ของการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 นักธุรกิจหญิงระดับที่วิจัย ซึ่งประกอบธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมการเกษตร
ที่มีที่ตั้งของธุรกิจต่างกัน จะมีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 นักธุรกิจหญิงที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะมีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง
แตกต่างกัน

จากการวิจัยเพื่อพิสูจน์สมมุติฐานดังกล่าวพบว่า ที่ตั้งของธุรกิจจะไม่มีความสัมพันธ์กับการมี
ส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจหญิง ส่วนด้านภูมิหลังของนักธุรกิจหญิงผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลัง
เกี่ยวกับอายุ, ระดับการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักธุรกิจหญิง ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับระยะเวลาการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนักธุรกิจหญิง

ภาควิชา ..... การปกครอง .....
สาขาวิชา ..... การปกครอง .....
ปีการศึกษา ..... 2537 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... รัตนพร เตชะธาดากุล .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C730149 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL PARTICIPATION

: RATANAPORN TECHATADAKUL : POLITICAL PARTICIPATION OF THE THAI AGRO-INDUSTRIAL BUSINESS WOMEN. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. ANUSORN LIMMANEE, Ph.D. 220 pp. ISBN 974-638-559-3

By its purpose , this research studies about the political participation of the Thai Agro-Industrial business women. It is hypothesized that political participation of business women is varied by location of business and social background.

It is discovered that business location has no significant relationship with political participation of the business women. However, a significant relationship with political participation is found in their age, education and salary but not in their working experience.

ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*รัตนพร เทชาตาดากุล*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*อ. อ. น.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ. โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.พิษณุ เสงี่ยมพงษ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์มีคุณค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกคนที่ให้กำลังใจและห่วงใยด้วยดีเสมอมา ทำหน้าที่ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านผู้เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวนามข้างต้น ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์จนบรรลุผลสำเร็จด้วยดี

รัตนพร เตชะธาดากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
วิธีการศึกษา.....	7
การกำหนดตัวแปรในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	9
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	10
ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	10
ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	15
รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	16
ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	21
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	25
แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสตรีกับการเมือง.....	32
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของสตรี.....	34
ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของสตรี.....	39
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทย.....	42

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3.ระเบียบวิธีวิจัย.....	59
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
ตัวแปรสำหรับวิจัย.....	61
การสุ่มตัวอย่าง.....	62
การสร้างแบบสอบถาม.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุป.....	72
4. ผลการวิจัย.....	73
ลักษณะประชากรที่ศึกษา.....	73
ความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	77
การมีส่วนร่วมแบบปกติ.....	77
การมีส่วนร่วมแบบไม่ปกติ.....	79
ภาคที่ตั้งสถานประกอบการกับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับการ เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	86
ภาคที่ตั้งสถานประกอบการกับการมีส่วนร่วมแบบปกติ.....	86
ภาคที่ตั้งสถานประกอบการกับการมีส่วนร่วมแบบไม่ปกติ.....	91
ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	92
-อายุกับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมี ส่วนร่วมทางการเมือง.....	93
-การศึกษากับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมี ส่วนร่วมทางการเมือง.....	99
-ระยะเวลาการทำงานกับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไป มีส่วนร่วมทางการเมือง.....	105
-รายได้กับความเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไป มีส่วนร่วมทางการเมือง.....	111

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	117
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี.....	119
ความคิดเห็นทั่วไปของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	120
สรุป.....	121
5. สรุปผลการศึกษา.....	123
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	133
รายการอ้างอิง.....	136
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก. แนวการสร้างแบบสอบถาม.....	141
ภาคผนวก ข. รายละเอียดตารางข้อมูลเพิ่มเติม.....	151
ประวัติผู้วิจัย.....	220

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2.1 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	20
ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	61
ตาราง 3.2 กลุ่มประชากรของโรงงาน.....	62
ตาราง 3.3 กลุ่มประชากรของโรงงานแต่ละภาค.....	62
ตาราง 3.4 กลุ่มประชากรของโรงงานที่สุ่มมา 60 โรงงาน.....	63
ตาราง 3.5 รายชื่อโรงงานที่สุ่มมา.....	64
ตาราง 3.6 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคเหนือ.....	64
ตาราง 3.7 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	65
ตาราง 3.8 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคกลาง.....	66
ตาราง 3.9 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคตะวันออก.....	66
ตาราง 3.10 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคตะวันตก.....	67
ตาราง 3.11 รายชื่อบริษัท/โรงงานภาคใต้.....	68
ตาราง 3.12 ผลการทดสอบแบบสอบถามโดยวิธี Pretest.....	70
ตาราง 3.13 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	72
ตาราง 4.1 การกระจายร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคและจังหวัด.....	73
ตาราง 4.2 การกระจายร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ-สังคม...76	76
ตาราง 4.3 ค่าร้อยละ และคะแนนความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	81
ตาราง 4.4 ร้อยละของความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามภาคของที่ตั้งของสถานประกอบการ.....	87
ตาราง 4.5 ร้อยละของความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามอายุ.....	94
ตาราง 4.6 ร้อยละของความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามการศึกษา.....	100
ตาราง 4.7 ร้อยละของความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามระยะเวลาการทำงาน.....	106
ตาราง 4.8 ร้อยละของความคิดเห็นของสตรีเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	113

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตาราง 4.9 ปัจจัยที่ทำให้ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	117
ตาราง 4.10 ปัจจัยที่ทำให้ไม่ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	119
ตาราง 4.11 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองไทย.....	121

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปมาก.....	22
ภาพ 2.2 รูปแบบการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	24
ภาพ 2.3 สัดส่วนของการมีส่วนร่วมฯ ระหว่างชายและหญิงตามจินตนาการของ Duverger...	33